

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Baron Ruzettelaan (Brugge, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2018A147

Januari - Mei 2018

ARCHEOLOGIENOTA

BUREAUONDERZOEK (FASE 0)

DEEL 1: RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Janiek De Gryse, Clara Thys, Wouter Van Goidsenhoven, Joren De Tollenaere, Aaron Willaert

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /

De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:

Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2018

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 1: Resultaten van het bureauonderzoek	6
1.1 Beschrijvend gedeelte	6
1.1.1 Administratieve gegevens	6
1.2 Onderzoeksoopdracht	8
1.2.1 Onderzoekskader	8
1.2.2 Juridische context	8
1.2.3 Randvoorwaarden	8
1.2.4 Archeologische voorkennis van het terrein	9
1.2.5 Geplande ingrepen en hun impact op het bodemarchief	10
1.2.6 Onderzoeksmethode- en strategie	12
1.2.6.1 Methode	12
1.2.6.2 Fysisch geografische situatie	12
1.2.6.3 Bekende archeologische vindplaatsen	12
1.2.6.4 Archeologische indicatoren en cultuurhistorisch kader	12
1.2.6.5 Verstoringshistoriek	13
1.3 Assessmentrapport	14
1.3.1 Ruimtelijke situering	14
1.3.2 Beschrijving aardwetenschappelijke gegevens	15
1.3.2.1 Traditionele landschappenkaart (geomorfologie)	16
1.3.2.2 Geologie	17
1.3.2.2.1 Tertiair	17
1.3.2.2.2 Quartair	18
1.3.2.3 Bodem	19
1.3.2.3.1 Bodemtypes	19
1.3.2.3.2 Bodemerosie	20
1.3.2.4 Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHMV) en hoogteverloop	21
1.3.2.5 Hydrografie	24
1.3.3 Gekende archeologische waarden	25
1.3.3.1 Historisch en cartografisch onderzoek	25
1.3.3.1.1 Historische achtergrond	25
1.3.3.1.2 Historische kaarten	25
1.3.3.1.3 Huidige gebruik en verstoringen	29
1.3.3.2 Beschrijving van de gekende archeologische waarden	32
1.3.3.3 Projectgebied gesitueerd ten aanzien van zijn landschappelijk en culturele kader	36

1.4	Synthese	36
Deel 2:	Bibliografie.....	38
Deel 3:	Bijlagen.....	39

FIGURENLIJST (PROJECTCODE)

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).....	7
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).....	7
Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....	10
Figuur 4: Geplande werken weergegeven op het inplantingsplan (bron: opdrachtgever).....	11
Figuur 5: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....	14
Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).....	16
Figuur 7: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).....	17
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).....	18
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).....	19
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosiekaart per perceel, 2017 (Bron: Geopunt).....	20
Figuur 11: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).....	21
Figuur 12: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen, detail (Bron: Geopunt).....	22
Figuur 13: Hoogteverloop van het projectgebied (van noord naar zuid) volgens de profiellijn weergegeven op het DHMV (Bron: Geopunt).....	23
Figuur 14: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).....	24
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de Heraldische Kaart van het Brugse Vrije, 1597 (Bron: Kaartenhuis Brugge).....	26
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).....	26
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).....	27
Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).....	27
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw, 1950-1970 (Bron: Geopunt).....	28
Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).....	29
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).....	30
Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).....	30
Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).....	31

Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).	31
Figuur 25: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt).	32
Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 t.a.v. het cultuurhistorisch kader (Bron: Geoportaal).	36

TABELLENLIJST (PROJECTCODE)

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	6
Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.....	15
Tabel 3: Overzicht van de historische situatie van de historische kaarten.....	28

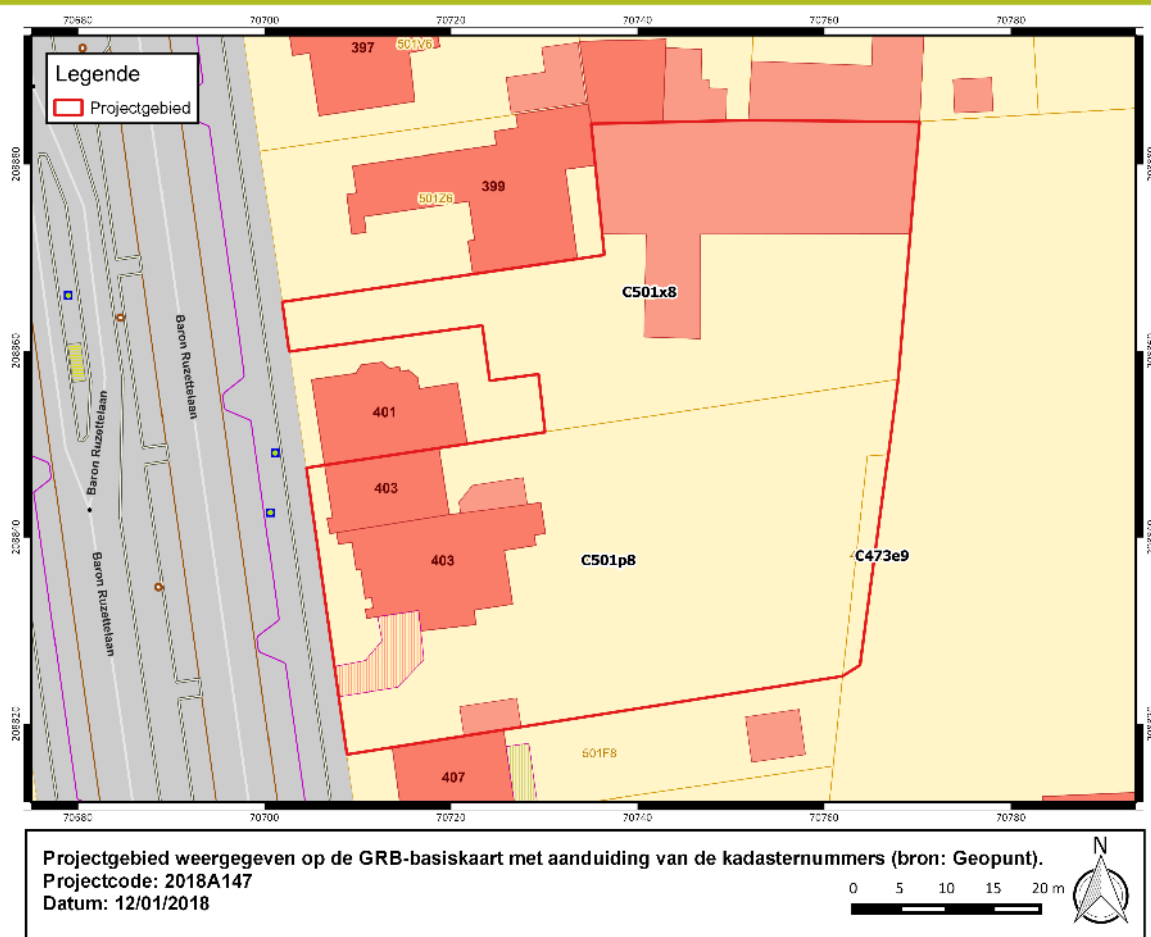
Deel 1: Resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Beschrijvend gedeelte

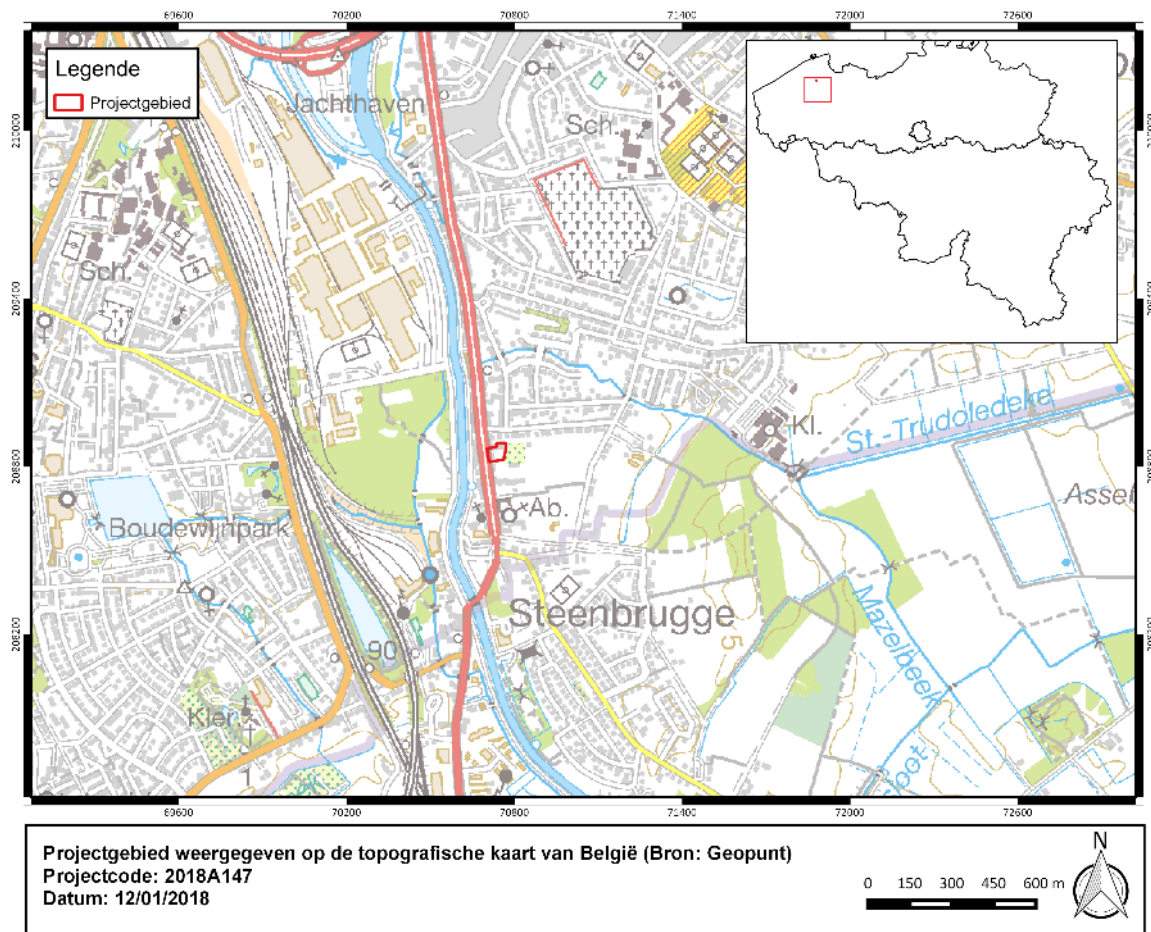
1.1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Brugge
	Deelgemeente	Assebroek
	Postcode	8310
	Adres	Baron Ruzettelaan 401-403 8310 Assebroek
	Toponiem	Baron Ruzettelaan
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 70680 Y _{min} = 208814 X _{max} = 70789 Y _{max} = 208889
b) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Brugge, Afdeling 22, Sectie C, nr's: 501x8, 501p8, 473°9 Afdeling 1	
c) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Afdeling 2	
d) Alle betrokken actoren en specialisten	Janiek De Gryse (erkend archeoloog) Wouter Van Goidsenhoven (archeoloog) Clara Thys (archeoloog) Joren De Tollenaere (aardkundige) Aaron Willaert (historicus)	
e) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).

Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt)

1.2 Onderzoeksopdracht

1.2.1 Onderzoekskader

Aanleiding van onderhavig bureauonderzoek vormt de geplande realisatie van een bouwproject met appartementen. Het projectgebied wordt in deze studie Baron Ruzettelaan Assebroek genoemd. Met onderhavig bureauonderzoek wordt de eerste stap gezet van archeologisch vooronderzoek met het oog op het bekomen van een bekrachtigde archeologienota en aldus de behartiging van de archeologische belangen binnen de planrealisatie conform het actueel Vlaams erfgoedbeleid.

Het archeologisch vooronderzoek betracht vooreerst archeologische artefacten en sites op te sporen binnen de grenzen van Baron Ruzettelaan Assebroek. Finaal formuleert het archeologisch vooronderzoek een beargumenteerde inschatting van het potentieel voor kennisvermeerdering van eventueel aanwezige archeologische resten binnen de grenzen van het projectgebied en hoe hiermee om te gaan in het kader van de planuitvoering.

Een dergelijke inschatting kan gebeuren na het beantwoorden van de volgende onderzoeksvragen:

- Wat is op basis van de bestaande bronnen, het archeologisch potentieel van het projectgebied?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van één of meerdere archeologische sites?
- Indien niet, kan de afwezigheid van indicaties op basis van de resultaten van het bureauonderzoek verklaard worden?
- Indien wel, kan op basis van bestaande bronnen bepaald worden wat de aard, datering en bewaring is?
- Wat is de verstoringshistoriek van het plangebied en welke invloed heeft dit op het archeologisch potentieel van het terrein?
- Welke impact hebben de geplande werken op het archeologisch bodemarchief?
- Wat is het wetenschappelijk kennispotentieel van een eventueel aanwezige archeologische site?

1.2.2 Juridische context

Volgens het gewestplan situeert het onderzoeksterrein zich deels in een zone bestemd als woongebied, deels als woonuitbreidingsgebied. Het plangebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een zone waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt.

De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt 3139 m²; vandaar is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

1.2.3 Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bronnen gebruikt.

1.2.4 Archeologische voorkennis van het terrein

Binnen de grenzen van projectgebied Baron Ruzettelaan Assebroek werd in het verleden geen archeologisch onderzoek uitgevoerd.

In de omgeving zijn wel enkele archeologische vindplaatsen gekend (cfr. infra).

1.2.5 Geplande ingrepen en hun impact op het bodemarchief

De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt 3139 m²

Bestaande toestand

Er is bebouwing waar te nemen binnen de contour van het onderzoeksterrein. De bebouwing lokaliseert zich in de westelijke en de noordelijke zone. De bestaande woning in het westelijk deel heeft een totale oppervlakte van 262 m², de bestaande loods in het noordelijk deel heeft een totale oppervlakte van 473 m². Het overige deel van het terrein is in gebruik als tuingebied met verspreide vegetatie in de vorm van boomgroei.

Een deel van het bestaande gebouwenbestand (ca. 130 m²) is onderkelderd. Funderingswijzen zijn niet gekend.

Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

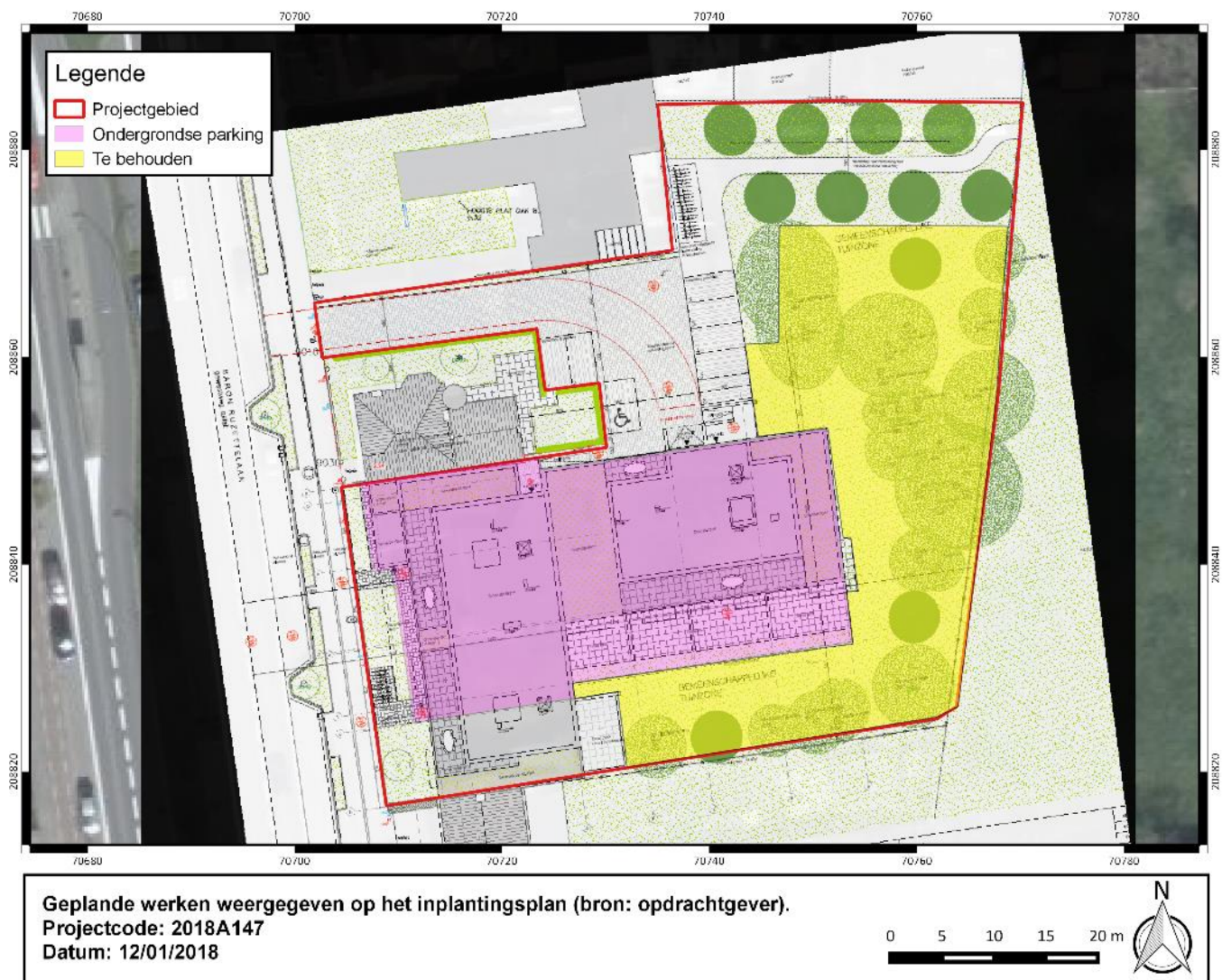
Geplande werken

De opdrachtgever plant de realisatie van een appartementencomplex met bijhorende infrastructuur langsheen de Baron Ruzettelaan te Brugge. Hiertoe wordt de bestaande bebouwing binnen de contour van het plangebied gesloopt.

De totale footprint van het geplande gebouw bedraagt ca. 865 m². Onder een deel van deze nieuwbouw en omliggende infrastructuur worden 2 ondergrondse parkeerverdiepingen voorzien (totale oppervlakte ca. 956 m²). De maximale diepte van de bouwput die hiertoe wordt aangelegd, bedraagt ca. 6 m-mv.

De beboste zone in het oostelijk deel van het plangebied (ca. 990 m²) blijft behouden.

De bodemingrepen voor de omliggende infrastructuur betreffen voornamelijk de aanleg van terrassen, waterdoorlatende verharding en verharding in grasdallen. In het noordoostelijk deel van het plangebied wordt een verbindingsweg aangelegd, omzoomd met nieuw te planten bomen. De bodemingreep voor de omliggende infrastructuur bedraagt maximum 30 cm-mv. Voor de aan te planten bomen in het noordelijk deel van het plangebied zullen de uit te graven putten (elk ca. 1 m²) mogelijks dieper reiken.

Figuur 4: Geplande werken weergegeven op het inplantingsplan (bron: opdrachtgever).

1.2.6 Onderzoeksmethode- en strategie

1.2.6.1 Methode

Het archeologisch potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van de planlocatie. Het archeologisch potentieel is gebaseerd op vier variabelen: fysisch-geografische situatie, bekende archeologische vindplaatsen, archeologische indicatoren en verstoringshistoriek.

1.2.6.2 Fysisch geografische situatie

Geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen. De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad van het archeologische erfgoed.

Volgend kaartmateriaal werd geconsulteerd t.b.v. de aardkundige analyse van de projectlocatie:

- Tertiair geologische kaart van Vlaanderen
- Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Bodemkaart
- Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
- Hydrografische kaart van Vlaanderen
- Bodemerosie kaart
- Geomorfologische kaart

1.2.6.3 Bekende archeologische vindplaatsen

Dit wijst op vindplaatsen waar de fysieke neerslag van menselijke activiteiten uit het verleden reeds werd vastgesteld en gedocumenteerd. Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het projectgebied werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed geraadpleegd.

1.2.6.4 Archeologische indicatoren en cultuurhistorisch kader

Archeologische indicatoren omvatten diverse datacategorieën zoals resultaten van non-intrusieve archeologische prospectietechnieken (bijvoorbeeld vondstmeldingen van metaaldetectie), toevallige vondsten bij niet-archeologische graafwerken, maar vooral ook historisch-cartografische, iconografische data en fotocollecties.

Om bij deze casus inzicht te verwerven over de archeologische indicatoren in het plangebied werd onderstaand historisch kaartmateriaal geanalyseerd:

- Heraldische kaart van het Brugse Vrije
- Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgenomen op initiatief van de graaf de Ferraris (1771-1778)
- Atlas der Buurtwegen uit ca. 1841
- Kadasterkaart van Philippe-Christian Popp (1842-1879)
- Ministeriekaart, 1950-1970

Op basis van dit kaartmateriaal kan het landgebruik vanaf de tweede helft van de 16de eeuw vastgesteld worden en de eventuele gevolgen ervan op het archeologisch bodemarchief ingeschat worden. Deze gegevens werden aangevuld met informatie afkomstig uit archeologische en historische literatuur, daarnaast is ook gebruik gemaakt van data over de lokale toponymie en geschiedenis. De keuze van de bronnen is gebaseerd op graad van relevantie en toegankelijkheid.

Om het cultuurhistorische kader van het projectgebied in kaart te brengen, werd het kaartmateriaal beschikbaar op Geoportaal geconsulteerd.

1.2.6.5 Verstoringshistoriek

De verstoringsgraad van de planlocatie bepaalt in belangrijke mate de gaafheid en bewaringsgraad van het archeologische bodemarchief. Om een correcte inschatting van de verstoring van de bodem te kunnen maken kunnen allerhande bronnen van pas komen. Zo kan mondelinge informatie van vroegere gebruikers of bewoners, verslagen van bodemonderzoeken of informatie uit de aardwetenschappelijke kaarten een grote rol spelen bij het correct inschatten van de aanwezigheid en van de bewaringstoestand van de archeologische resten.

1.3 Assessmentrapport

Het assessmentrapport omvat alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal, die bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Dit rapport heeft als doel het plangebied binnen zijn archeologisch en landschappelijk kader te plaatsen, rekening houdend met de geplande bodemingrepen. De studie maakt gebruik van verschillende datasets, waarbij het uitgangspunt steeds het ontwerpplan van de toekomstige bodemingrepen is. Dit ontwerpplan wordt telkens geprojecteerd op de geologische, bodemkundige en historische kaarten. Alle kaartmateriaal werd vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

Op basis van deze assessment van het projectgebied kan een gegronde argumentatie opgesteld worden over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen archeologische maatregelen, die uiteengezet worden in deel 2: het programma van maatregelen.

1.3.1 Ruimtelijke situering

Het onderzoeksterrein is gelegen in Assebroek, deelgemeente van Brugge, in de provincie West-Vlaanderen. De westzijde van het plangebied grenst aan de Baron Ruzettelaan. Ten noorden sluit het plangebied aan bij rijbebouwing langs de Benedictijnenstraat en ten oosten situeert zich een open zone. Ten zuiden grenst de onderzoekzone aan een woonstructuur met bijhorende tuin. Het Kanaal van Gent naar Oostende situeert zich ca. 50 meter ten westen.

Figuur 5: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

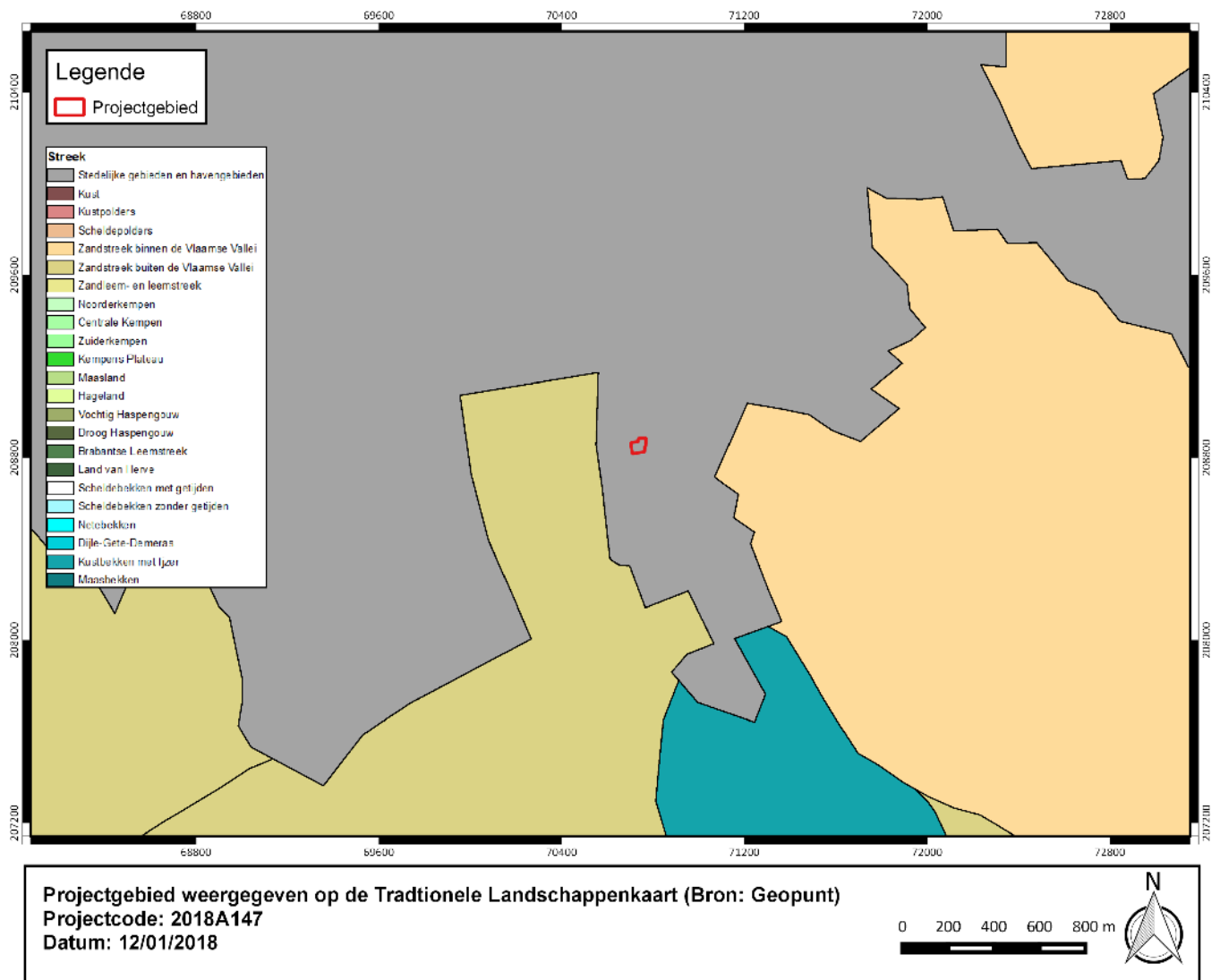
1.3.2 Beschrijving aardwetenschappelijke gegevens

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.

Bron	Informatie
Traditionele landschappenkaart	Stedelijke gebieden en havengebieden
Tertiair	Lid van Vlierzele (Fm. Gentbrugge)
Quartair	Type 3: fluviatiele afzetting/eolische afzetting
Bodemtypes	OB, ZcG
Potentiële bodemerosie	Verwaarloosbaar
Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen	Hoogte ca. 6 m TAW
Hydrografie	Bekken van de Brugse polders (deelbekken: Damse Polder – Sint-Trudoledeken) Waterlopen: Kanaal van Gent naar Oostende, St. Trudoleken

1.3.2.1 Traditionele landschappenkaart (geomorfologie)

Het onderzoeksterrein situeert zich binnen stedelijke gebieden en havengebieden.

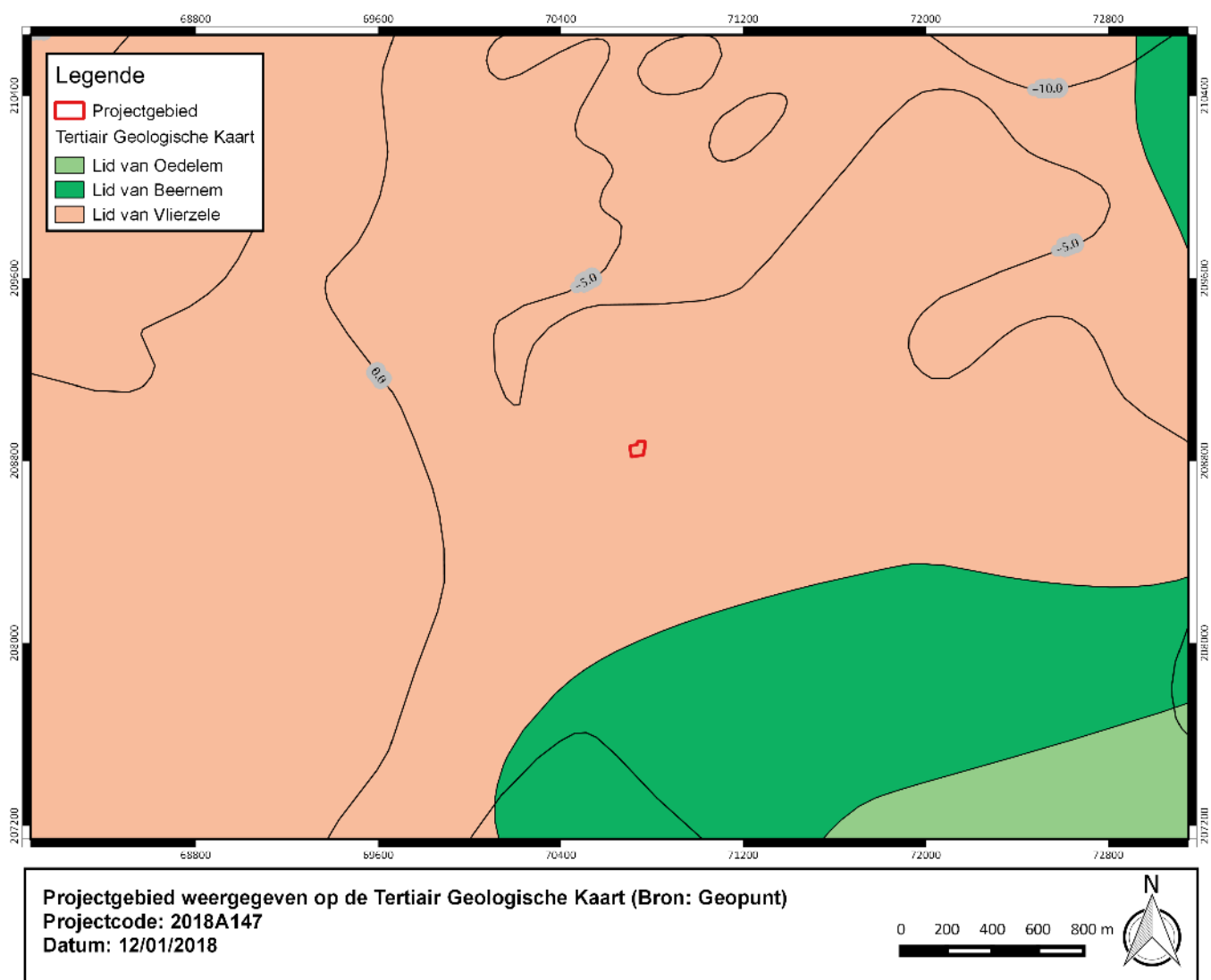
Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

1.3.2.2 Geologie

1.3.2.2.1 Tertiair

Het projectgebied bevindt zich in het **Lid van Vlierzele** (Formatie van Gentbrugge). De Formatie van Gentbrugge bestaat uit een afwisseling van kleiige siltige en zandige mariene sedimenten met enkele macrofossielen. Het is onderverdeeld in drie leden; van oud naar jong: het Lid van Merelbeke, het Lid van Pittem en het Lid van Vlierzele.

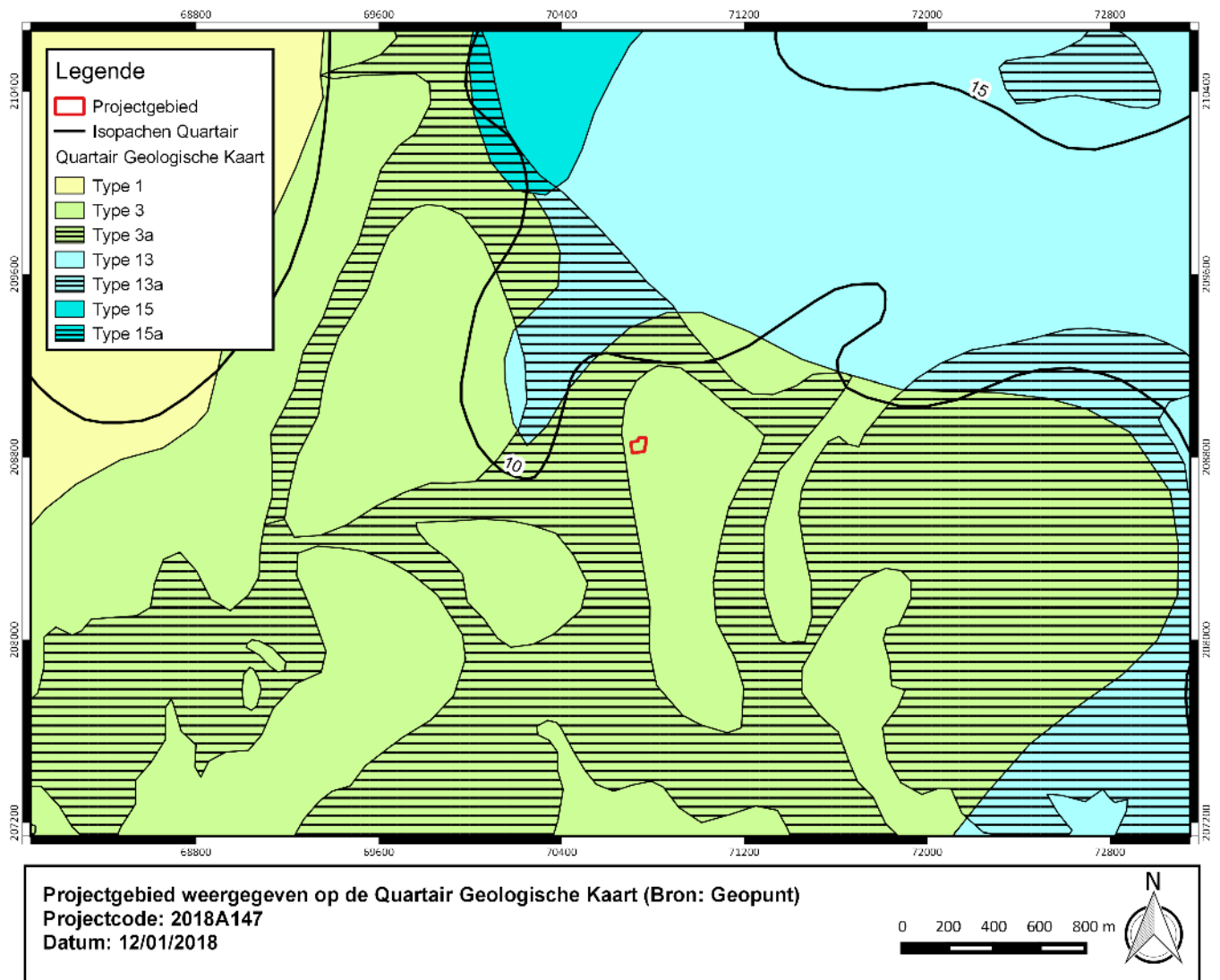
Het **Lid van Vlierzele** is een groen tot grijsgroen fijn zand dat een duidelijke horizontale of kruisgewijze gelaagdheid vertoont aan de top. Soms is het ook homogeen met veel tubulaties door bioturbatie. Deze zanden werden afgezet in een epicontinentale zee. Naar onder toe gaat het meestal over in een homogeen kleiig zeer fijn zand met kleilenzen. Bovenaan kunnen ook gedifferentieerde kleilagen voorkomen met humeuze intercalaties. De afzetting bevat slechts weinig macrofossielen. Harde zandsteenbanken komen regelmatig voor en werden vroeger plaatselijk aangewend als bouwsteen.

Figuur 7: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.3.2.2.2 Quartair

Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 3**. Dit type bestaat uit een basis van fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan gevolgd door een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zandleem tot leem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen bevatten van het Quartair.

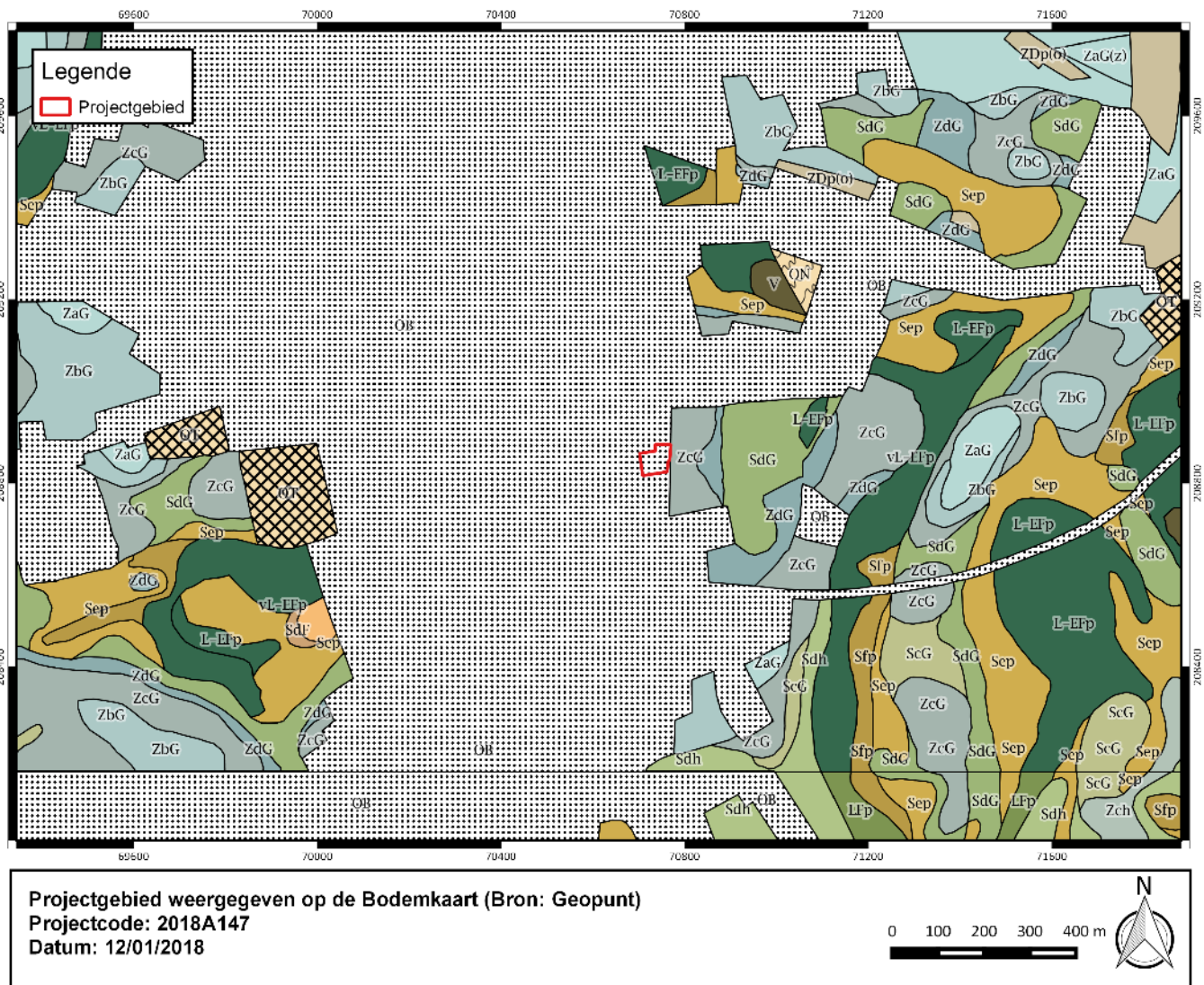
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.3.2.3 Bodem

1.3.2.3.1 Bodemtypes

Het bodemtype **OB** is een kunstmatig bodemtype waarbij de natuurlijke bodem sterk verstoord kan zijn door de aanwezige verharding of bebouwing. Hierdoor is het niet altijd mogelijk de natuurlijke bodem te herkennen.

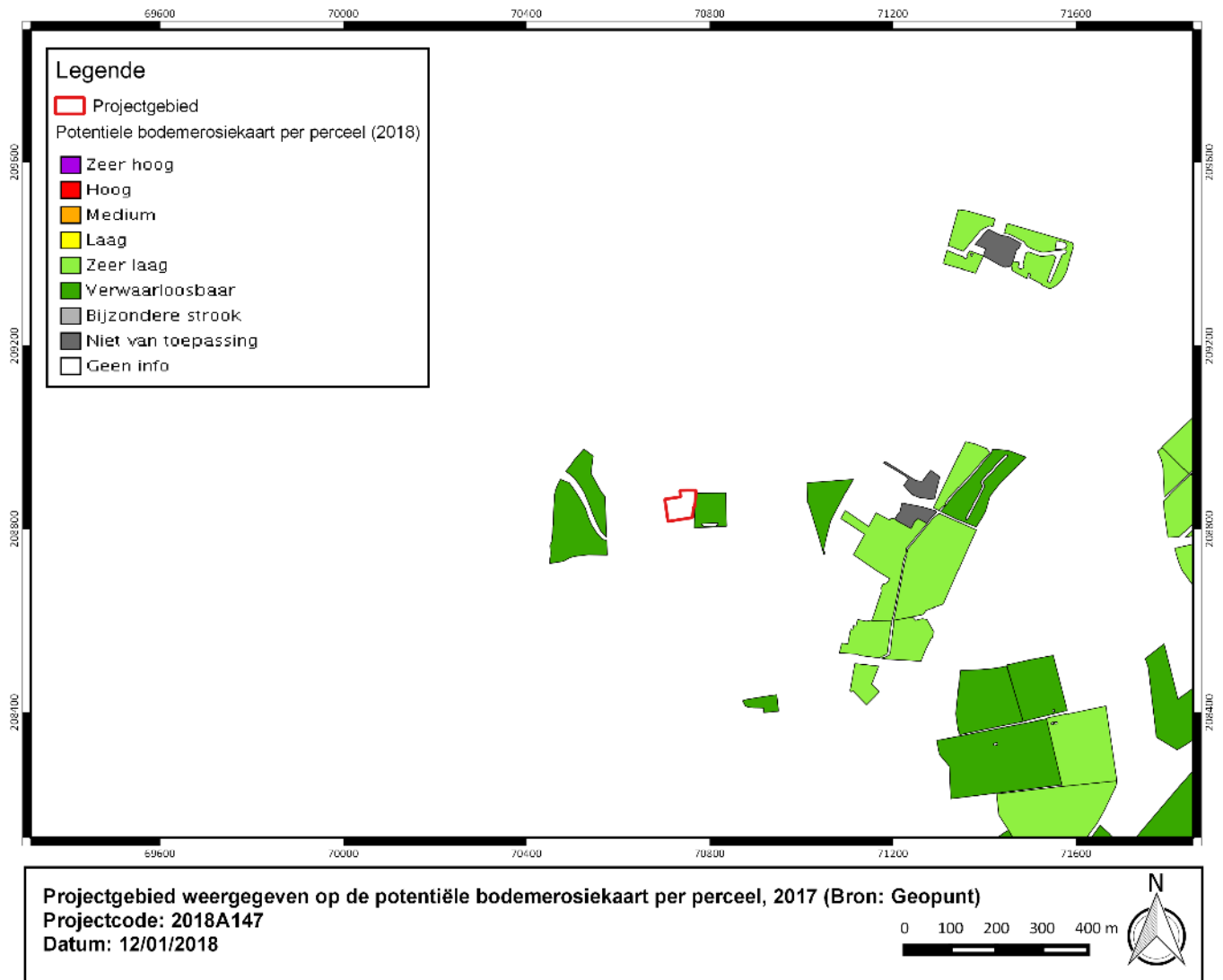
Net ten oosten van het projectgebied is het bodemtype **ZcG** aanwezig. Dit is een matig droge zandbodem complex. De bovengrond is donker bruingrijs, is goed humeus en 30-60 cm dik. De Podzol B is 20-30 cm dik en verbrokken in harde concretionen. De roestverschijnselen beginnen tussen 60 en 90 cm.

Figuur 9: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).

1.3.2.3.2 Bodemerosie

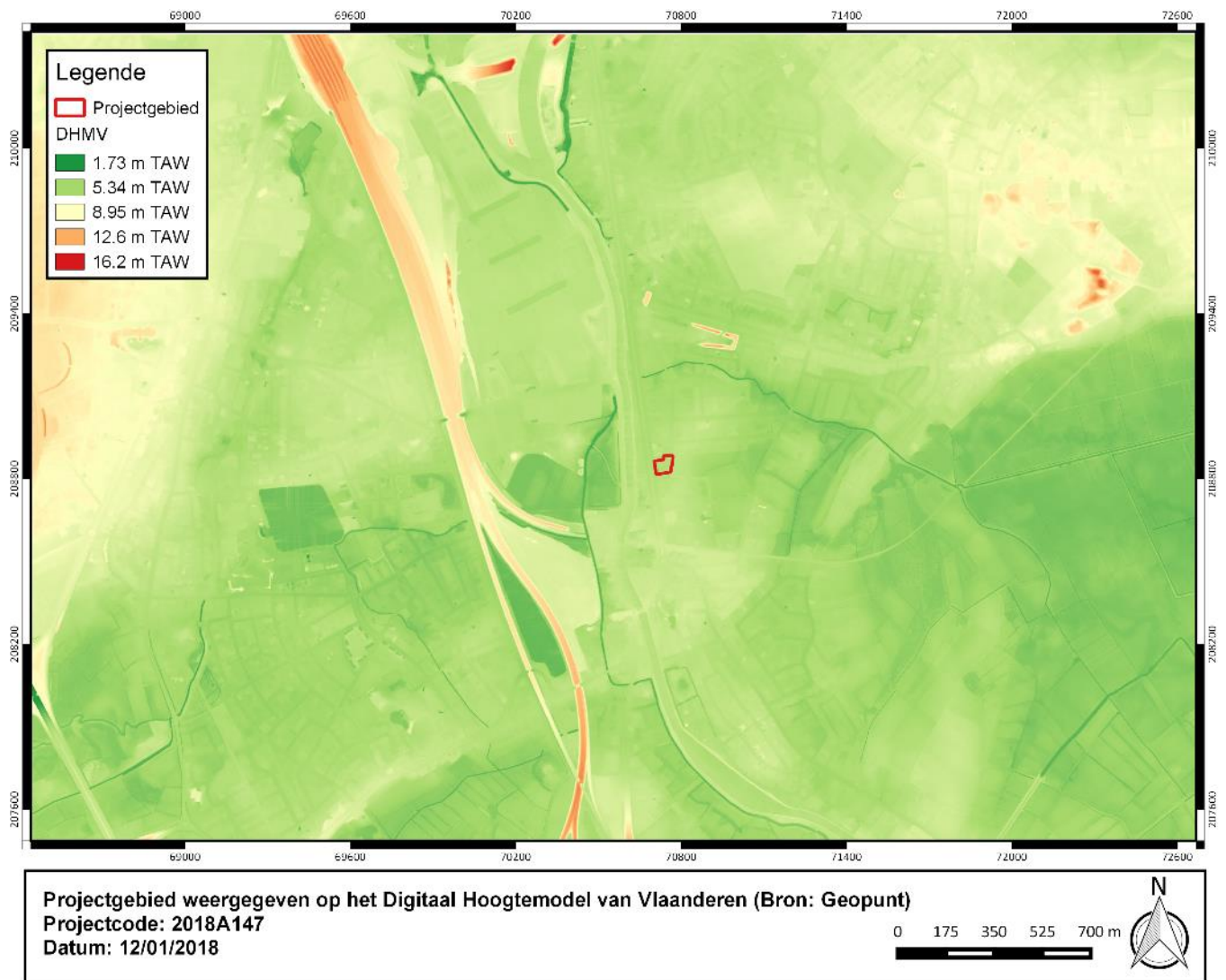
Er is geen potentiële bodemerosie gekarteerd voor het projectgebied. Gezien het perceel grenzende aan de oostelijke zijde een verwaarloosbare potentiële bodemerosie heeft, kan verondersteld worden dat het projectgebied tevens een verwaarloosbare potentiële bodemerosie zal hebben.

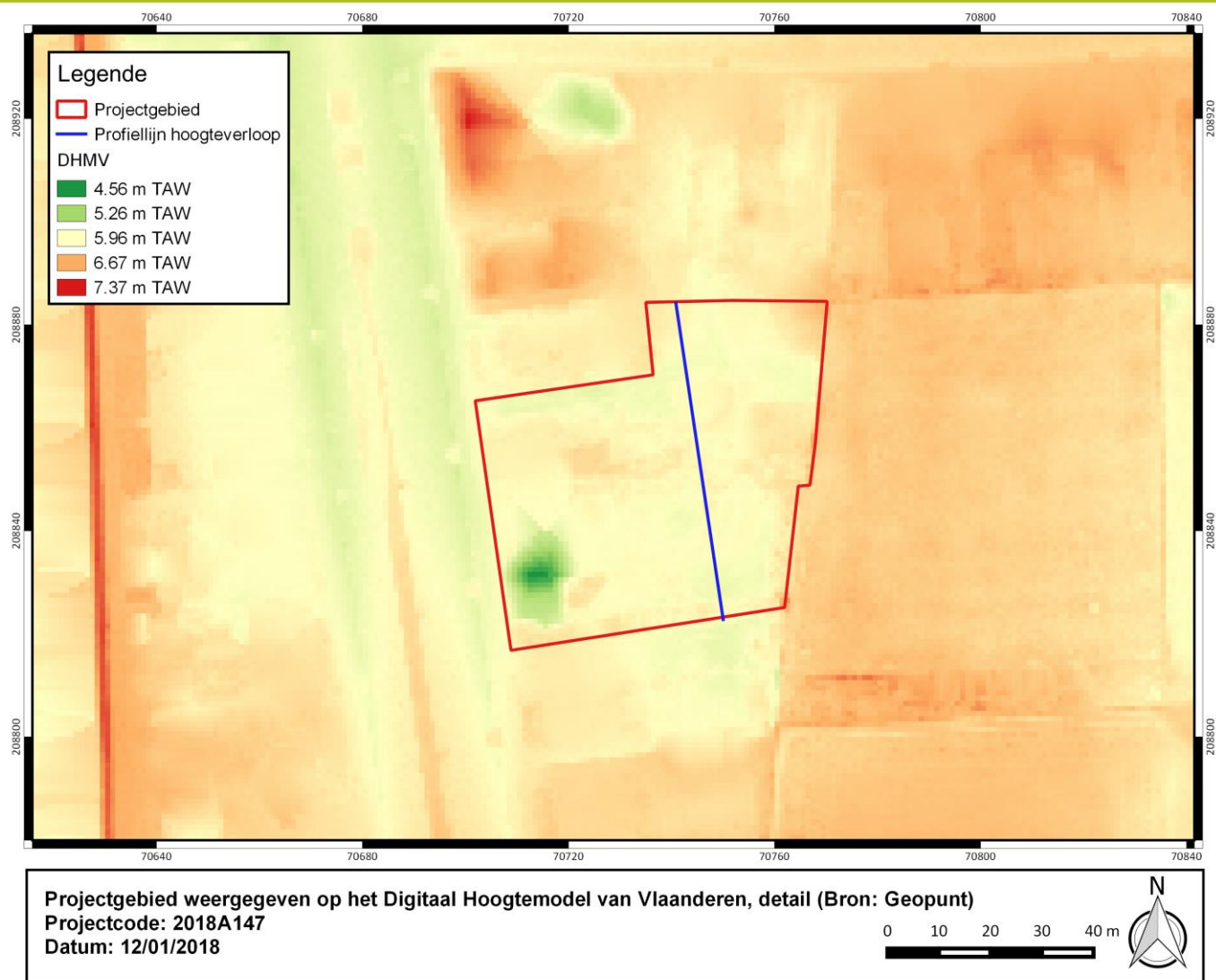
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosiekaart per perceel, 2017 (Bron: Geopunt).

1.3.2.4 Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHMV) en hoogteverloop

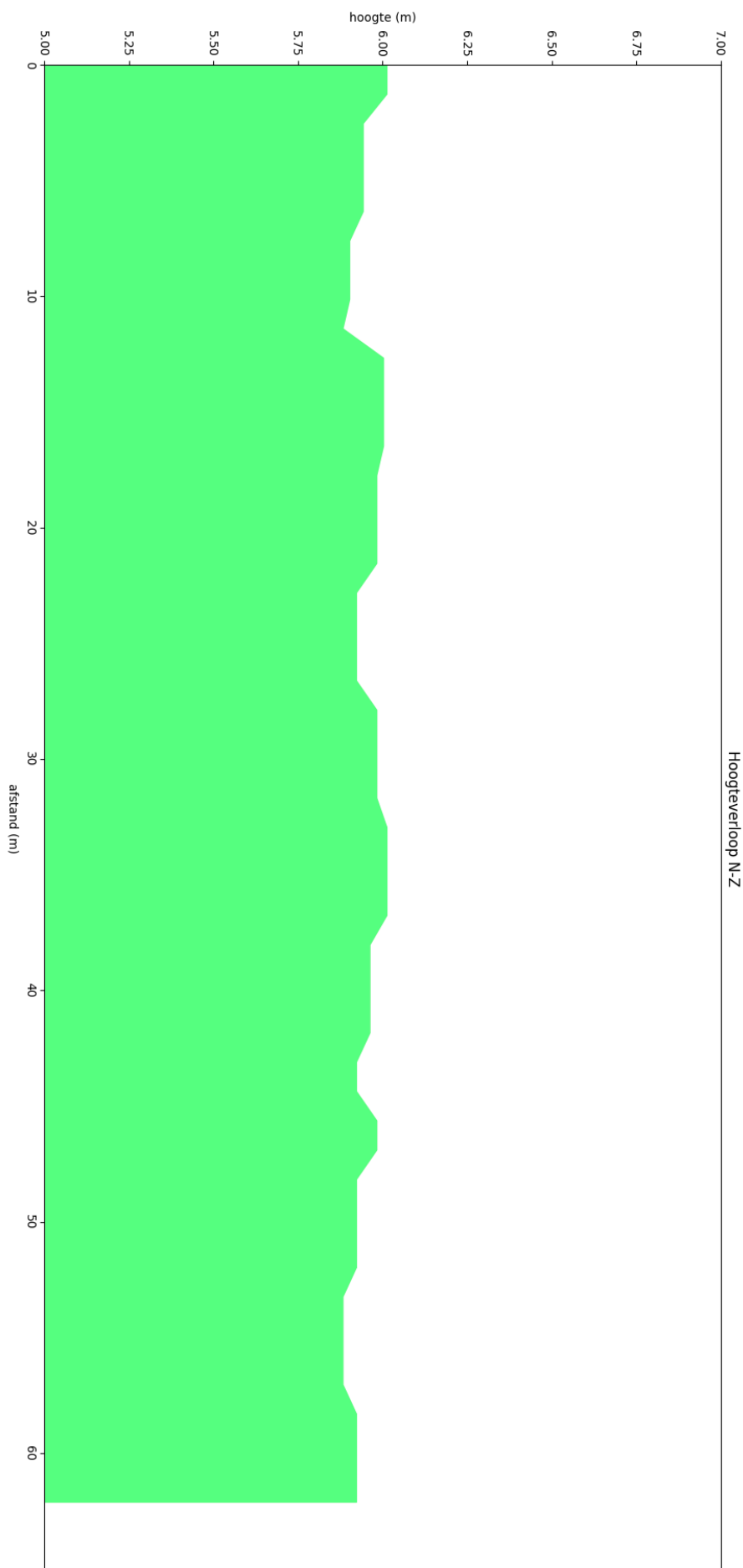
Het projectgebied is gelegen in een oude alluviale vlakte met in het westen de zandrug aanwezig rondom Brugge. Het vlakke verloop is duidelijk te zien op het hoogteverloop. Het is gelegen op ca. 6 m TAW.

Figuur 11: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

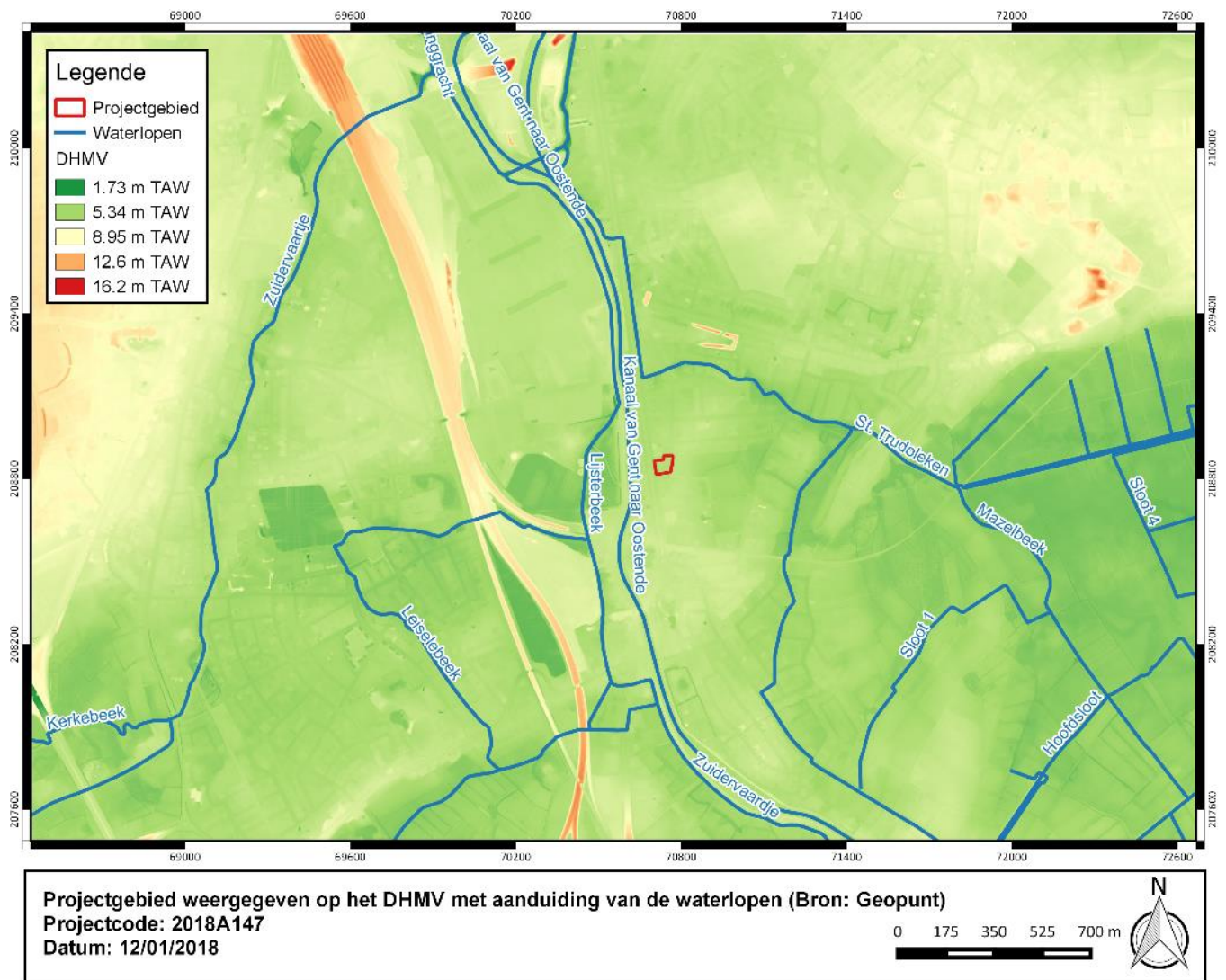
Figuur 12: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen, detail (Bron: Geopunt).

Figuur 13: Hoogteverloop van het projectgebied (van noord naar zuid) volgens de profiellijn weergegeven op het DHMV (Bron: Geopunt).

1.3.2.5 Hydrografie

Het projectgebied is gelegen in het bekken van de Brugse polders (deelbekken: Damse Polder – Sint-Trudoledeken). Ten westen is het Kanaal van Gent naar Oostende. Ten oosten stroomt de St. Trudoleken.

Figuur 14: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).

1.3.3 Gekende archeologische waarden

1.3.3.1 Historisch en cartografisch onderzoek

1.3.3.1.1 Historische achtergrond

Een ruim aantal vondsten binnen het grondgebied van Assebroek wijzen op menselijke attestatie vanaf het mesolithicum. De oudste vindplaatsen situeren zich op of aan de rand van dekzandrukken. Mogelijk is er continuïteit in de bewoning gedurende de bronstijd, ijzertijd en Romeinse periode. In de vroege middeleeuwen heeft het gebied af te rekenen met grote overstromingen waardoor het meersengebied van Assebroek meerdere malen onder water loopt. Assebroek maakt gedurende de Merovingische periode deel uit van het koninklijk domein Sijsele dat een onderdeel vormt van de *Pagus Flandrensis*.

Het huidige Steenbrugge (voordien Odegem) is de oudste parochie van Assebroek en wordt voor het eerst vermeld in 1038. Door haar economische ontwikkeling tijdens de 12^e en 13^e eeuw krijgt Brugge in 1275 de toestemming van gravin Margaretha van Constantinopel om haar grondgebied rond de stad uit te breiden waardoor zich de paallanden ontwikkelen. Het onderzoeksterrein is gelegen langs een zuidelijke invalsweg naar de stad Brugge. Historisch-cartografische indicatoren wijzen op verspreide hoevebouw in de omgeving van de onderzoekzone gedurende het Ancien Régime.

De huidige Baron Ruzettelaan is een drukke verbindingsweg tussen de Buiten Katelijnevest en de Tragelweg. De naam dateert van 1929 en verwijst naar baron Albert Ruzette (1866-1929). Het kronkelend verloop van de weg is reeds weergegeven op de kaart van Marcus Gerards (zie 1.3.3.1.2.)

Door de aanwezigheid van het kanaal Gent-Brugge en de komst van het openbaar vervoer neemt de bevolking en handelsbedrijvigheid circa 1900 toe in de omgeving van het plangebied. Langs de Baron Ruzettelaan vestigen zich heel wat familiebedrijven, nijverheids- en dienstverlenende zaken, buurtwinkels en herbergen. Historisch-cartografische indicatoren illustreren deze toename van bebouwing gedurende de 20ste eeuw.¹

1.3.3.1.2 Historische kaarten

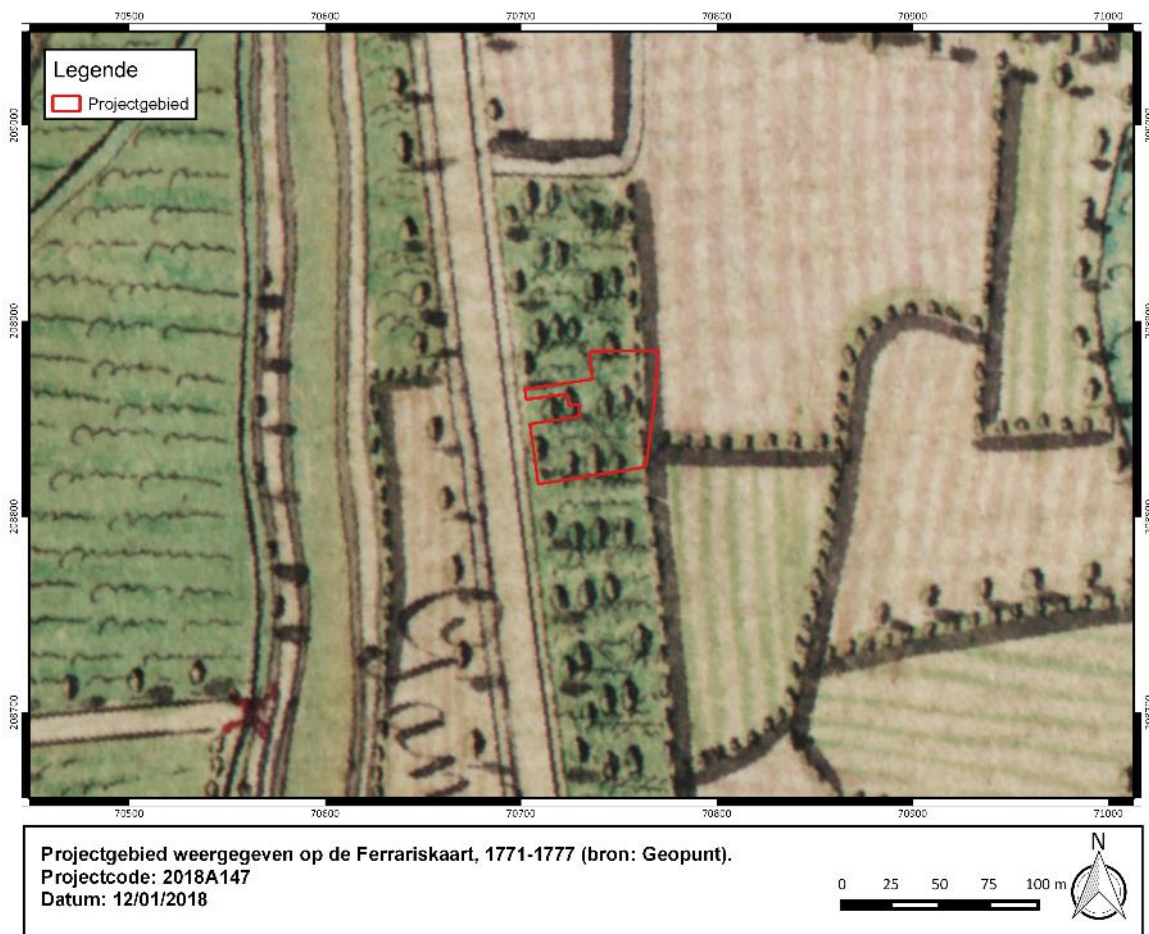
Op de Heraldische Kaart van het Brugse Vrije is het verloop van het Zuidervaartje en het Kanaal van Gent naar Oostende duidelijk waarneembaar. Het plangebied situeert zich ten noorden van een woonkern. De Ferrariskaart geeft geen bebouwing weer binnen de contouren van het plangebied. De westzijde van het onderzoeksterrein grenst aan een noord-zuid georiënteerde wegenis waarvan het verloop veel gelijkenissen vertoont met dat van de huidige Baron Ruzettelaan. Precies ten westen van deze wegenis stroomt het Kanaal van Gent naar Oostende. Het plangebied staat integraal gekarteerd als bosgebied. In de nabije omgeving van de onderzoekzone is geen bebouwing waar te nemen.

De Atlas der Buurtwegen en de Poppkaart geven tevens geen bebouwing weer binnen de contouren van het plangebied.

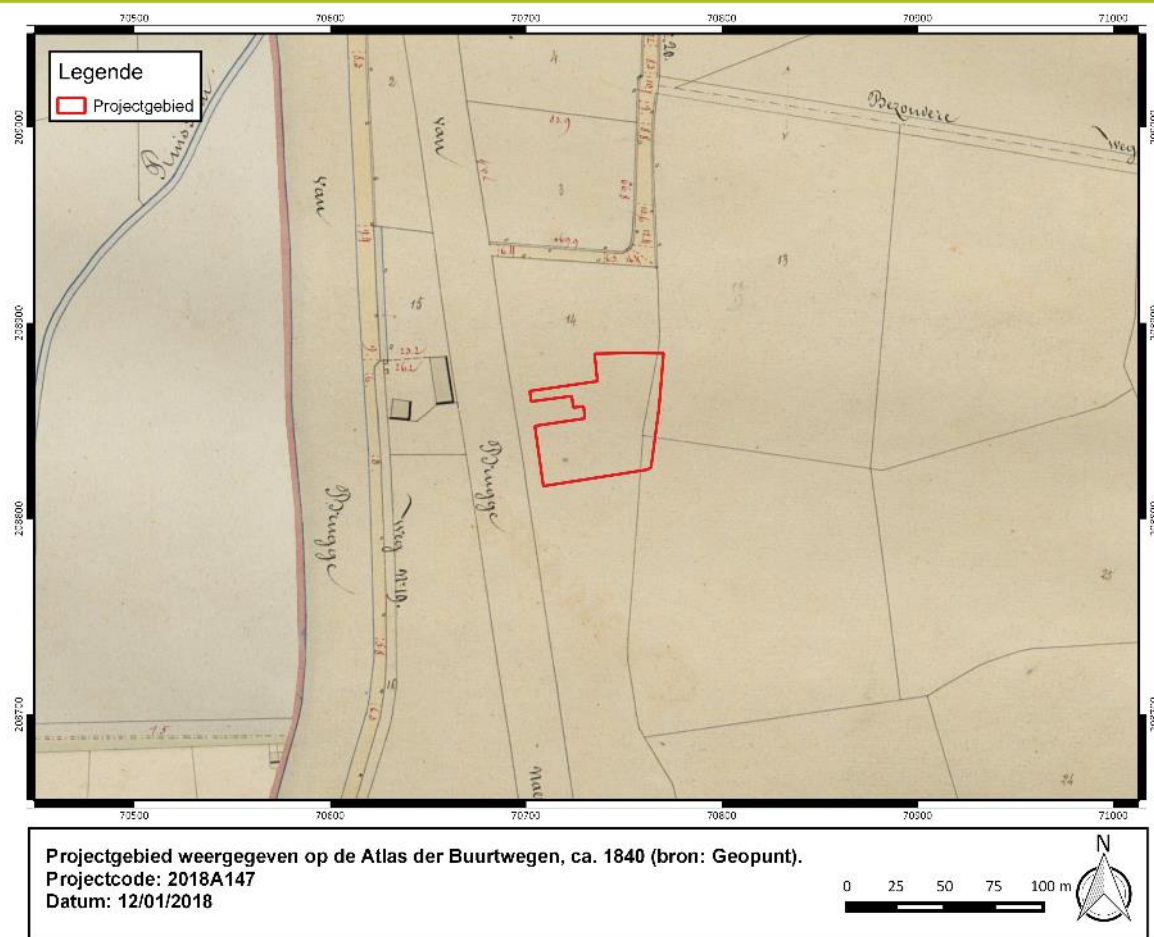
¹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: Assebroek [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/121982> (geraadpleegd op 23 mei 2018).

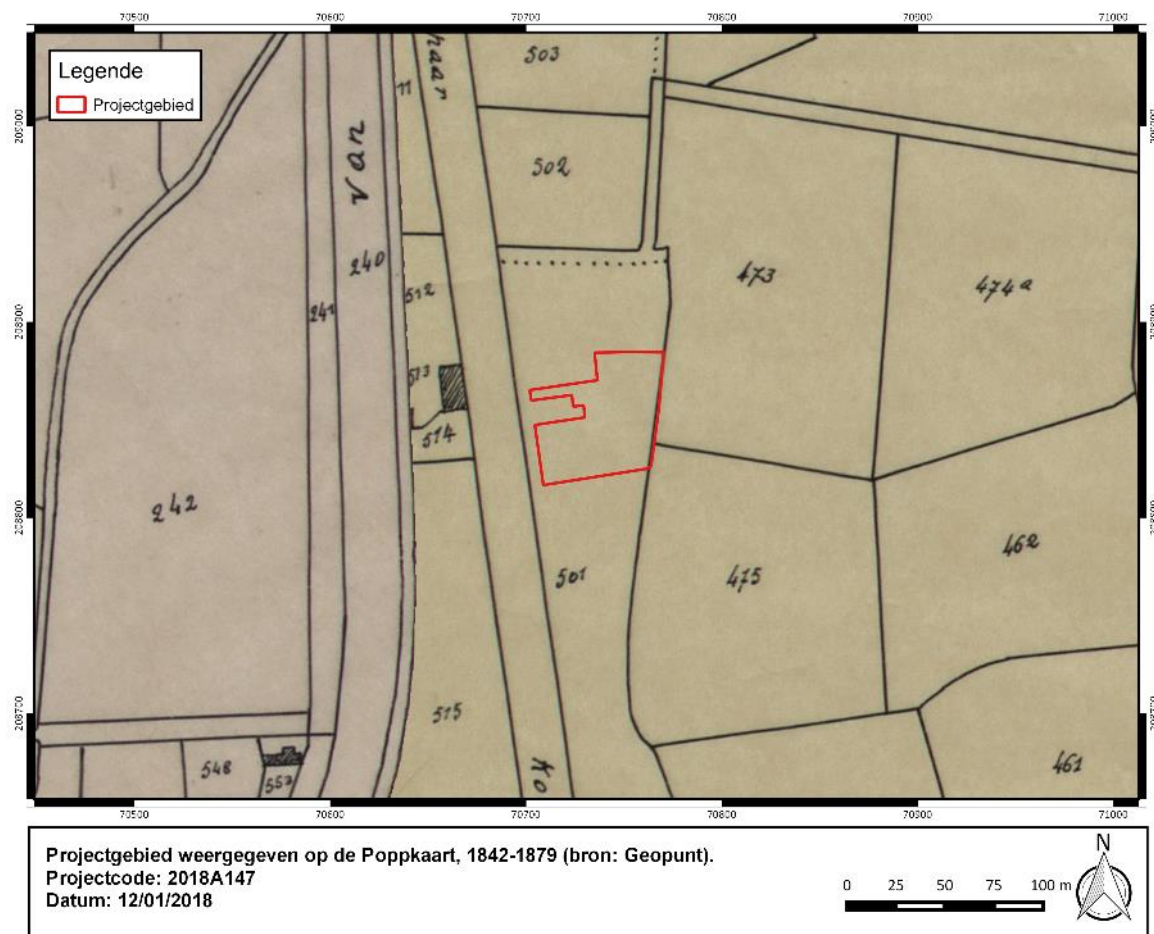
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de Heraldische Kaart van het Brugse Vrije, 1597 (Bron: Kaartenhuis Brugge).

Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).

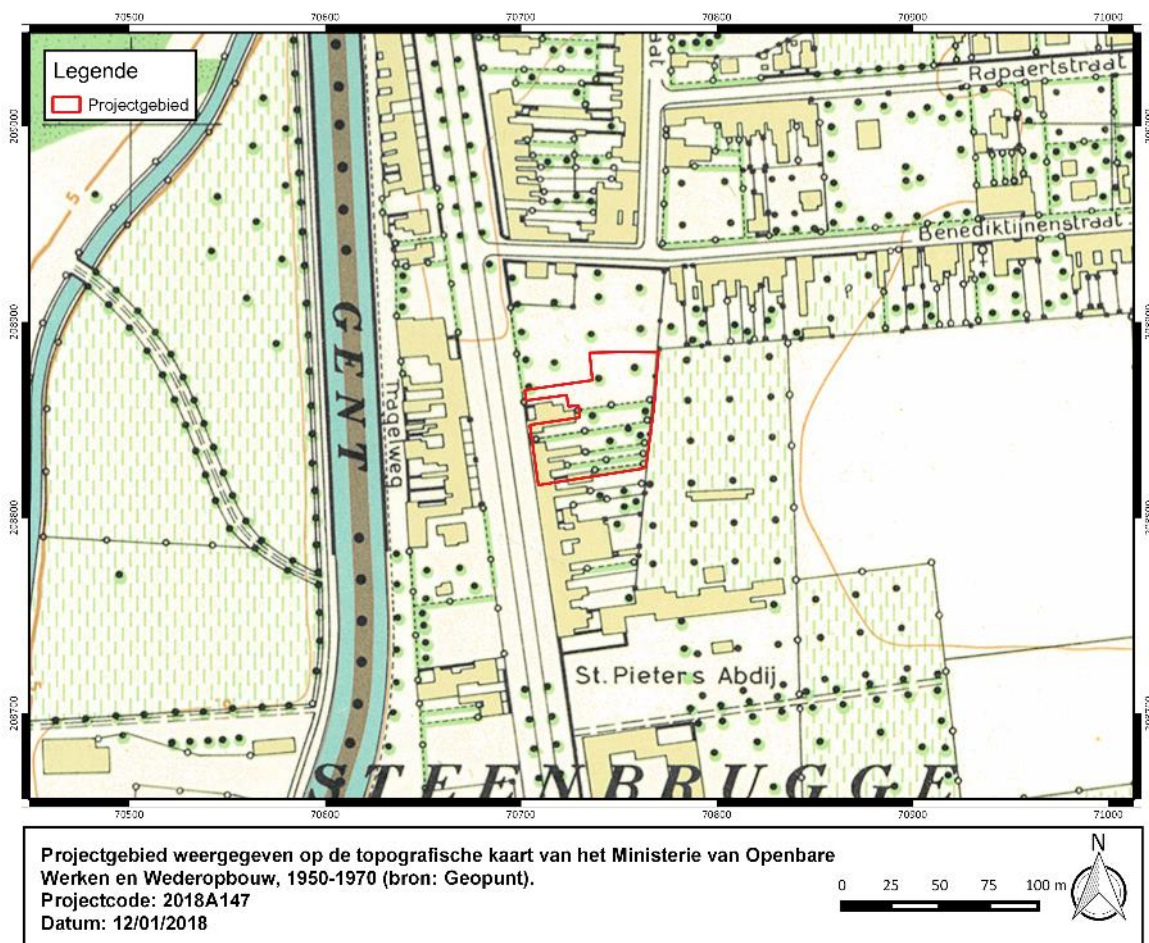

Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).

Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).

Op de topografische kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw is de bebouwing binnen én in de directe omgeving van het onderzoeksterrein zichtbaar toegenomen. De bebouwing binnen de contour van het onderzoeksterrein situeert zich in de westelijke zone van het plangebied, langs de huidige Baron Ruzettelaan. In het oostelijk deel is er verspreide vegetatie waar te nemen.

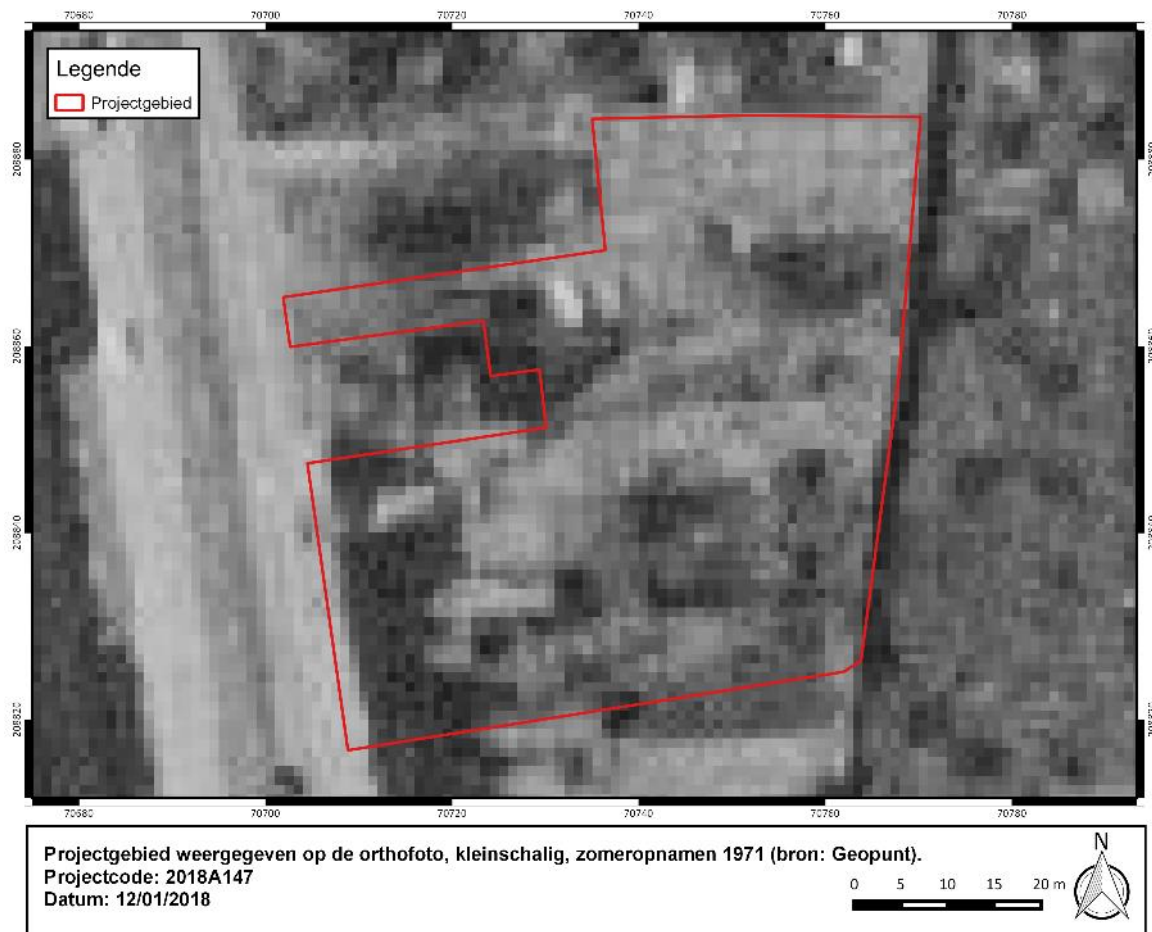
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw, 1950-1970 (Bron: Geopunt).

Tabel 3: Overzicht van de historische situatie van de historische kaarten.

Bron	Jaartal	Historische Situatie
Heraldische kaart van het Brugse Vrije	1597	Geen bebouwing
Kaart van Ferraris	1771-1777	Bosgebied
Atlas der Buurtwegen	1843-1845	Geen bebouwing
Popp Kadasterkaarten	1842-1879	Geen bebouwing
Ministeriekaart	1950-1970	Bebouwing westelijke zone

1.3.3.1.3 Huidige gebruik en verstoringen

Binnen de contour van het plangebied situeert zich een bouwkundig erfgoedrelict. Het betreft een halfvrijstaande villa in regionalistische, modernistische stijl. De bebouwing lokaliseert zich in het westelijk en het noordelijk deel van het plangebied. Centraal en in de oostelijke zone van het onderzoeksterrein situeert zich een tuin met verspreide vegetatie in de vorm van boomgroei.

Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).

Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).

Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).

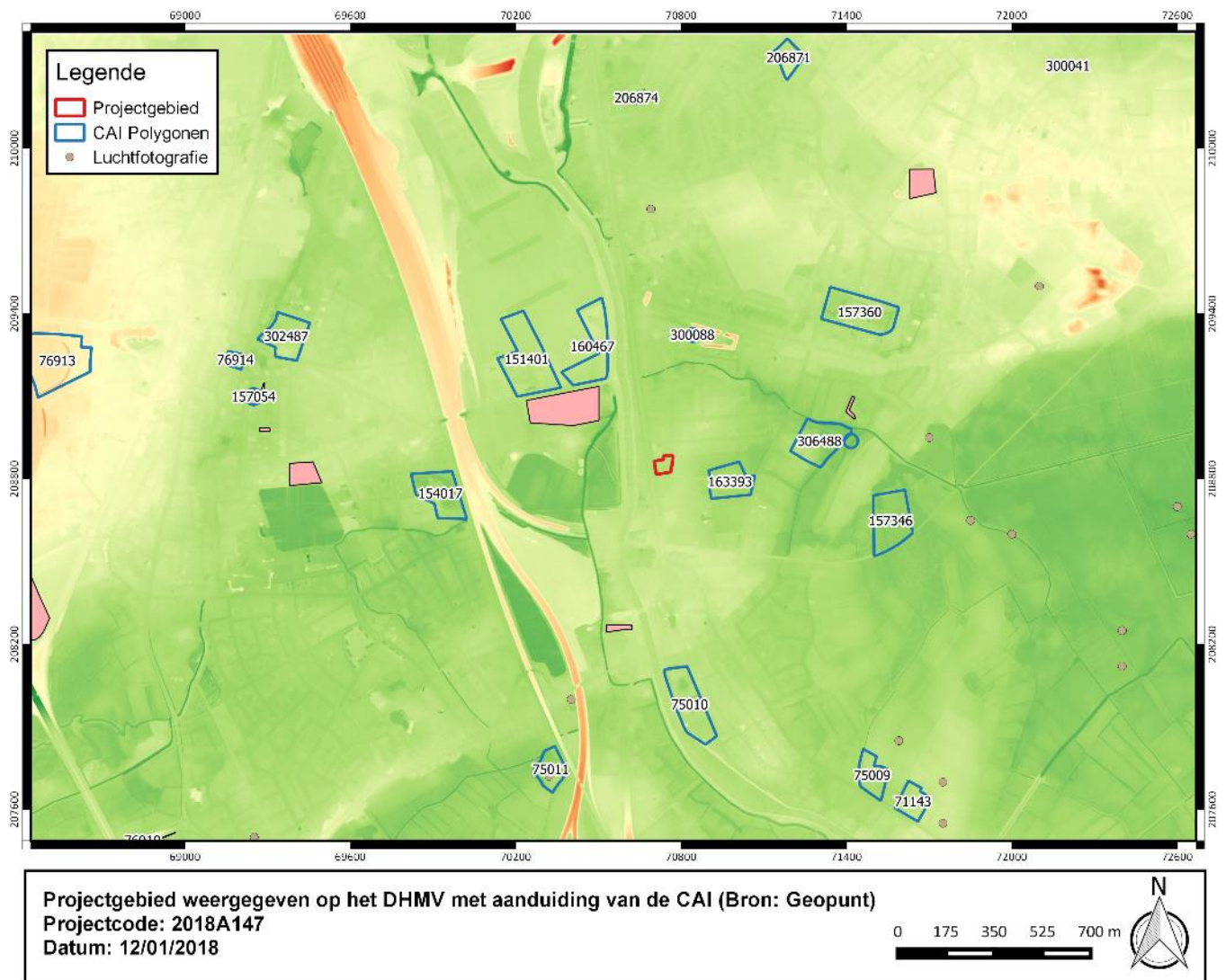
Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).

Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

1.3.3.2 Beschrijving van de gekende archeologische waarden

Onderzoek in de ruime omgeving bracht bewoningssporen uit de Romeinse periode en de middeleeuwen aan het licht. Circa 250 m ten oosten van het plangebied werden bij een veldprospectie enkele vuurstenen artefacten gerecupereerd evenals middeleeuws keramisch materiaal. Verder wijzen het veelvoud aan cartografische indicatoren van hoeves met walgracht op een grotendeels ruraal karakter van het plangebied en de ruime omgeving binnen het Brugs buitengebied.

Figuur 25: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt).

1. Archeologische vindplaatsen

76913	Mechanische prospectie (2004); NK: 15 meter Late middeleeuwen: Talrijke laatmiddeleeuwse en recentere grachten. In het verleden was het gebied dus niet zo vlak als nu. Er werden talrijke zanruggen en depressies aangesneden. Nederzettingssporen werden niet aangetroffen. Bron: Hillewaert, B., Verslag van het proefonderzoek aan de Xaverianenstraat in Brugge (Raakvlak, Dossiernr. 04/19).
76914	Controle van werken; NK: 15 meter Mesolithicum: haardkuil- heel wat silexvondsten Bron: Hillewaert, B. 2003, Verslag van de prospectie aan de Boomgaardstraat in Brugge (Raakvlak, Dossiernr. 03/01)
151401	Mechanische prospectie (2010); NK: 15 meter Late middeleeuwen: kuilen, grachten, zandwinningdkuilen (?), paalsporen 16de eeuw: enkel zandwinningskuilen; niet allemaal zelfde datering (eind 16de-begin 17de eeuw en eind 15de-16de eeuw) Bron: Decraemer J., Hillewaert B., Huyghe J., Van Besien E. 2011, Raakvlak Jaarverslag 2010, Raakvlak Intergemeentelijke Dienst voor Archeologie in Brugge en Ommeland, p.28-29
160467	Mechanische prospectie (2012); NK: 15 meter Romeinse tijd: gevonden bij het afgraven: antoninianus van Gordianus III Late middeleeuwen: zandontginningskuilen waarin een kleine hoeveelheid aardewerk werd gevonden te dateren in de 14de-15de eeuw Bron: Verwerft D. & Lambrecht G. 2012, Resultaten archeologisch proefonderzoek Ten Briele, Brugge, Raakvlak
300041	Controle van werken; NK: 150 meter Bronstijd: bronzen bijl Bron: Hillewaert B. & Van Impe L 1996, Een bronzen bijl uit Assebroek In: Lunula Archaeologia protohistorica IV, p. 59-60

2. Archeologische indicatoren

Historisch-cartografische en iconografische data

75009	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
75010	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
75011	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
154017	Indicator luchtfotografie; NK: 150 meter Middeleeuwen: site met walgracht
157054	Indicator luchtfotografie; NK: 15 meter Middeleeuwen: site met walgracht
157346	Indicator Luchtfotografie; NK: 150 meter Onbepaald: een cirkelvormig figuur met de concentrische ringen, was vroeger een heuvel (Vossenbergh) - bij het afgraven ervan waren verschillende lagen grond te zien – plaggenheuvel
157360	Indicator cartografie; NK: 15 meter 16 ^{de} eeuw: gotische duiventoren met achthoekig grondplan, die wellicht ook dienst deed als verdedigingsmiddel of als toevluchtsoord - De walgracht verdeelt het terrein in ca 3 gelijke rechthoekige delen. Het leenhof wordt verschillende malen vermeld in de 15e tot 17e eeuw (Rabaudenburg) als een 'kasteelgoed'. In de 14e eeuw is er sprake van 'une maison forte'.
206874	Indicator cartografie NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht Nieuwe tijd: site met walgracht
302487	Indicator luchtfotografie; NK: 150 meter Vroege middeleeuwen: kerk
306488	Indicator cartografie; NK: 150 meter Volle middeleeuwen: hoeve - de geschiedenis van de Sint-Trudoabdij gaat terug tot 1050. Late middeleeuwen: twee borden in Valenciaanse lusterwaar (hispanomoresk).

	Bron: Hillewaert, B. 1988, Assebroek (W.-VI.): hispanomoreske lusterwaar, in: Archeologie 1988/1, p. 33.
--	--

Toevalsvondsten

71143	Toevalsvondst (1960); NK: 250 meter Midden-Romeinse tijd: aardewerk – rand van een glazen kam Vroege middeleeuwen: Fragment van een bronzen fibula. In één van de oogjes steekt nog de rest van een ijzeren klinknageltje. Bron: Goeminne H. 1967-1968, West-Vlaanderen tussen Leie en Kustvlakte gedurende de Romeinse periode, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Universiteit Gent.
-------	--

Veldprospecties

163393	Veldprospectie (1983); NK: 15 meter Steentijd: 2 ongeretoucheerde afslagen Volle middeleeuwen: Materiaal ligt in vrij grote hoeveelheden verspreid over het terrein. Echte concentraties werden niet vastgesteld - roodbeschilderd aardewerk. Late middeleeuwen: reducerend gebakken aardewerk, globaal te dateren tussen de 13e en 15e eeuw. Ook rood oxiderend gebakken aardewerk. Vroeg steengoed. 17de eeuw: rood aardewerk, steengoed, spaans importaardewerk. Bron: Soers K. 1987: Assebroek. Archeologisch Inventaris Vlaanderen IX, Gent. CK: Soers: 1987b
206871	Veldprospectie (1984); NK: 15 meter Nieuwe tijd: site met hoge sociale status, bebouwd met kasteeltje. Bron: Soers K. 1987: Assebroek. Archeologisch Inventaris Vlaanderen IX, Gent. CK: Soers: 1987b

1.3.3.3 Projectgebied gesitueerd ten aanzien van zijn landschappelijk en culturele kader

Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2017 t.a.v. het cultuurhistorisch kader (Bron: Geoportaal).

Binnen de contour van het plangebied situeert zich een bouwkundig erfgoedrelict. Het betreft een halfvrijstaande villa in regionalistische, modernistische stijl.

1.4 Synthese

De opdrachtgever plant de realisatie van een appartementencomplex met bijhorende infrastructuur aan de Baron Ruzettelaan te Brugge. Het terrein is ca. 3384m² groot en is in gebruik als tuinzone met een villa (262m²) tegen de straatkant en een loods (473m²) in het noordoosten.

Landschappelijk gezien is Brugge gelegen op de overgang tussen de zandstreek en de kustpolders. Net ten westen van het plangebied stroomt de Lijsterbeek en ligt het kanaal Gent-Oostende. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer van Weichseliaan dekzand op fluviale afzettingen van het laat-Pleistoceen. Gelet de ligging op een drogere kop binnen een alluviaal gegeven is er een verhoogde verwachting inzake menselijke aanwezigheid tijdens het mesolithicum. Het sediment bestaat naar alle waarschijnlijkheid uit zand. Op basis van deze gegevens kan uitgegaan worden van een situatie waarbij eventueel aanwezig erfgoed zichtbaar is onder de bouwvoor.

Cartografisch onderzoek geeft aan dat het terrein in de 18 eeuw ten zuiden van het centrum van Brugge is gelegen en in gebruik is als boomgaard. Er is weinig evolutie merkbaar in het landgebruik. De orthofotosequentie geeft aan dat het terrein sinds de jaren '70 haar huidige gebruik kent. Op het plangebied of directe omgeving zijn geen archeologische vondsten gekend. Onderzoek in de ruime omgeving bracht bewoningssporen uit de Romeinse periode en de middeleeuwen aan het licht. Circa 250 m ten oosten van het plangebied werden bij een veldprospectie enkele vuurstenen artefacten gerecupereerd evenals middeleeuws keramisch materiaal. Verder wijzen het veelvoud aan cartografische indicatoren van hoeves met walgracht op een grotendeels ruraal karakter van het plangebied en de ruime omgeving binnen het Brugs buitengebied. Met betrekking tot bewoningssporen vanaf het neolithicum bestaat de verwachting uit grondvaste resten onder de bouwvoor. De meest geschikte onderzoeksmethode in functie van deze relictten is een proefsleuvenonderzoek.

Concreet is er ter hoogte van het plangebied een trefkans inzake grondvast erfgoed en artefacten. De gecombineerde oppervlakte van de geplande werken is echter te beperkt waardoor bijkomend onderzoek weinig zinvol is.

Deel 2: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Kaartenhuis Brugge

Inventaris Onroerend Erfgoed

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

Deel 3: Bijlagen

Projectcode	2018A147
Onderwerp	Brugge Baron Ruzettelaan
Plannummer	1
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	12/01/2018

Plannummer	2
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	12/01/2018

Plannummer	3
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	12/01/2018

Plannummer	4
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Geplande werken
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Onbekend

Plannummer	5
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	12/01/2018

Plannummer	6
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Traditionele Landschappenkaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	12/01/2018

Plannummer	7
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Tertiair Geologische Kaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	12/01/2018

Plannummer	8
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Quartair Geologische Kaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	12/01/2018

Plannummer	9
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	12/01/2018

Plannummer	10
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Potentiële bodemerosiekaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	12/01/2018

Plannummer	11
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	12/01/2018

Plannummer	12
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	12/01/2018

Plannummer	13
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Hoogteverloop
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	12/01/2018

Plannummer	14
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Waterlopen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	12/01/2018

Plannummer	15
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Kaart van het Brugse Vrije
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1597

Plannummer	16
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Ferraris
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1771-1777

Plannummer	17
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Atlas der Buurtwegen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Ca. 1840

Plannummer	18
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Poppkaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1842-1879

Plannummer	19
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Ministeriekaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1950-1970

Plannummer	20
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1971

Plannummer	21
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1979-1990

Plannummer	22
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2000-2003

Plannummer	23
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2008-2011

Plannummer	24
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2017

Plannummer	25
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	CAI
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	12/01/2018